

הקָרן למוֹרשת הַכּוֹתֵל הַמַּעֲרָבִי

דוֹחוֹת כְּסָפִיִּים
לְיוֹם 31 בְּדִצְמֵבֵר 2020

הקדן למורשת הכותל המערבי

דוחות כספיים
ליום 31 בדצמבר 2020

תוכן עניינים

<u>עמוד</u>	
1	דוח רואי החשבון המבקרים
2-4	הצהרות על פי התוספת (תקנה 2)
5	דוחות על המצב הכספי
6	דוחות על הפעילויות
7	דוחות על השינויים בנכסים נטו
8	דוחות על תזרימי המזומנים
9-23	ביאורים לדוחות הכספיים
24	נספח לדוחות הכספיים

**דוח רואי החשבון המבקרים לחברי העמותה של
הקרן למורשת הכותל המערבי**

כיקרנו את הדוחות על המצב הכספי המצורפים של עמותת הקרן למורשת הכותל המערבי (ע"ר) (להלן - "העמותה") לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019, את הדוחות על הפעילויות, הדוחות על השינויים בנכסים נטו והדוחות על תזרימי המזומנים לכל אחת מהשנים שנסתיימו באותם תאריכים. דוחות כספיים אל. הינם באחריות חברי הוועד וההנהלה של העמותה. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה וישובו), התשל"ג - 1973. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצענה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי חברי הוועד וההנהלה של העמותה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בגללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את מצבה הכספי של העמותה לימים 31 בדצמבר 2020 ו-2019 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים, לשנים שנסתיימו באותם תאריכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות סעיף 33ב. לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה - 1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

זבי טמיר
רואי חשבון

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

ירושלים, 20 באפריל 2021

תל אביב - משרד ראשי

מרכז עוריאלי 1 תל אביב, 6701101, ת.ד. 16593 תל אביב 6116402 | טלפון: 03-6085555 | info@deloitte.co.il

משרד נצרת
מרני אבן עאמר 9
נצרת, 16100

טלפון: 073-3994455
פקס: 073-3994455
info-nazareth@deloitte.co.il

משרד אילת
המרכז העירוני
583, ת.ד.
אילת, 8810402

טלפון: 08-6375676
פקס: 08-6371628
info-ellat@deloitte.co.il

משרד באר שבע
רחוב האנרניה 77, בנין 1
פארק ההייטק, גב ים נגב
באר שבע, 8470912

טלפון: 08-6909500
פקס: 08-6909600
info-beersheva@deloitte.co.il

משרד חיפה
מעלה השחרור 5
5648, ת.ד.
חיפה, 3105502

טלפון: 04-8607333
פקס: 04-8672528
info-haifa@deloitte.co.il

משרד ירושלים
קרית המדע 3
מגדל הר חוצבים
ירושלים, 914510
ת.ח. 45396

טלפון: 02-5018888
פקס: 02-5374173
info-jer@deloitte.co.il

תוספת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים
ודוח הדירקטוריון) תשס"ו - 2005

אני, שירה שרליון, מצהירה כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים השנתיים ודוח הועד המנהל של הקרן למורשת הכותל המערבי (להלן – "העמותה") לשנת 2020 (שניהם יחד להלן – "הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הועד המנהל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים של העמותה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, אחראית לקביעתם ולהתקיימותם בעמותה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לעמותה מובא לידיעתנו על ידי אחרים בעמותה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, גיל ו. לרואה החשבון המבקר של העמותה ולועד המנהל שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת העמותה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של העמותה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שירה שרליון, רו"ח
מנהלת כספים

20 באפריל 2021

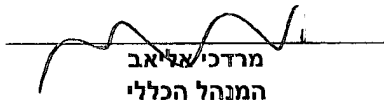
ת.ספ.ת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדב) הפעולות שנקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים
ודוח הדירקטוריון) תשס"ו - 2005

אני, מרדכי אליאב, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים השנתיים ודוח הוועד המנהל של הקרן למורשת הכותל המערבי (להלן –"העמותה") לשנת 2020 (שניהם יחד להלן –"הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הוועד המנהל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים של העמותה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בעמותה של בקרות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לעמותה מובא לידיעתנו על ידי אחרים בעמותה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של העמותה ולוועד המנהל שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת העמותה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי;
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של העמותה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

מרדכי אליאב
המנהל הכללי

20 באפריל 2021

תוספת
(תקנה 2)
דוח נוסף

על פי תקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים
ודוח הדירקטוריון) תשס"ו - 2005

אני, הרב שמואל רבינוביץ, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים השנתיים ודוח הוועד המנהל של הקרן למורשת הכותל המערבי (להלן –"העמותה") לשנת 2020 (שניהם יחד להלן –"הדוחות").
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הוועד המנהל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בנכסים נטו ותזרימי המזומנים של העמותה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בעמותה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לעמורה מובא לידיעתנו על ידי אחרים בעמותה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בעמותה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של העמותה ולוועד המנהל שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת העמותה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי.
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, שמעורבים בה מנהלים או עובדים אחרים בעלי תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של העמותה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

הרב שמואל רבינוביץ
יו"ר הוועד המנהל

20 באפריל 2021

הקדן למורשת הכותל המערבי
דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר		ביאור	
2019	2020		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
11,321	10,851	(א) 3	רכוש שוטף
3,550	3,598	(ב) 3	מזומנים ושווי מזומנים
12,536	7,261	4	פקדונות לזמן קצר
27,407	21,710		חייבים ויתרות חובה
76,512	94,860	5	רכוש קבוע, נטו
103,919	116,570		
17,552	16,402	6	התחייבויות שוטפות
4,475	3,370	7	ספקים ונותני שירותים אחרים
7,945	6,067	8	עובדים ומוסדות בגין שכר
29,972	25,839		זכאים אחרים ויתרות זכות
319	731	9	התחייבויות לזמן ארוך
		10	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
			התחייבויות תלויות וערביות
72,166	89,892		נכסים נטו
1,462	108		נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה
73,628	90,000		נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני
103,919	116,570		

 שירה שרלין, רו"ח מנהלת כספים	 עודד פלוס חבר ועד העמותה	 מרדכי אליאב המנהל הכללי	 הרב שמואל רבינוביץ יו"ר הוועד המנהל	20 באפריל 2021 תאריך אישור הדוחות הכספיים
--	--	---	--	---

הקרו למורשת הכותל המערבי
דוחות על הפעילויות

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		ביאור	
2019	2020		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
88,773	62,645	11	מחזור הפעילויות
80,636	56,247	12	עלות הפעילויות
8,137	6,398		הכנסות נטו מפעילויות
7,649	6,883	13	הוצאות הנהלה וכלליות
488	(485)		הכנסות נטו (גירעון) לפני מימון
397	300	14	הוצאות מימון, נטו
92	(785)		הכנסות (גירעון) לאחר הוצאות מימון
928	(56)	8 (ב)	הכנסות (הוצאות) אחרות
1,020	(841)		הכנסות נטו (גירעון) לשנה

הקרו למורשת הכותל המערבי
דוחות על השינויים בנכסים נטו

סך הכל אלפי ש"ח	נכסים נטו שקיימת לגביהם הגבלה בעלת אופי זמני אלפי ש"ח	נכסים נטו שלא קיימת לגביהם הגבלה		יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
		ששימשו לרכוש קבוע אלפי ש"ח	לשימוש לפעילויות אלפי ש"ח	
58,802	1,462	63,237	(5,897)	
				תרומות רכוש קבוע והקצבות ותרומות לרכישת רכוש קבוע (*)
13,806	13,635	171	-	
				הכנסות נטו לשנה
1,020	-	-	1,020	
				רכישת רכוש קבוע
-	(13,635)	15,600	(1,965)	
				העברה לכיסוי הוצאות פחת
-	-	(2,496)	2,496	
73,628	1,462	76,512	(4,346)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019
				תרומות רכוש קבוע והקצבות ותרומות לרכישת רכוש קבוע (*)
17,105	16,957	148	-	
				קבלת תרומה מיועדת
108	108	-	-	
				גירעון לשנה
(841)	-	-	(841)	
				רכישת רכוש קבוע
-	(18,419)	20,895	(2,476)	
				העברה לכיסוי הוצאות פחת
-	-	(2,695)	2,695	
90,000	108	94,860	(4,968)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020

(*) הקצבות לרכישת רכוש קבוע – כולל הקצבה ממשרדי ממשלה בסך 15,635 לפי ש"ח ובסך 13,145 אלפי ש"ח בשנים 2019 ו-2020 בהתאמה, ראה ביאור 11 (ג).

הקרו למורשת הכותל המערבי
דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
		תזרימי מזומנים- פעילות שוטפת
1,020	(841)	הכנסות נטו (גירעון) לשנה
(1,668)	4,241	התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
(648)	3,400	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
		תזרימי מזומנים- פעילות השקעה
(2,035)	(40)	הפקדת פקדון לזמן קצר, נטו
(15,600)	(20,895)	רכישת רכוש קבוע
(17,635)	(20,935)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
		תזרימי מזומנים- פעילות מימון
13,635	18,419	קבלת תרומות והקצבות מיועדות לרכוש קבוע
-	108	קבלת תרומה מיועדת
-	(1,462)	שחרור מהתניה לרכוש קבוע
13,635	17,065	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון
(4,648)	(470)	ירידה במזומנים ושווי מזומנים
15,969	11,321	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת שנה
11,321	10,851	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף שנה
		נספח א' - התאמות הדרושות להצגת תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת
		הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
2,496	2,695	פחת
-	(8)	עליית ערך פקודונות לזמן קצר
(128)	412	עליה (ירידה) בהתחייבויות בשל סיום יחסי עובד - מעביד, נטו
		שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות
(6,236)	5,275	ירידה (עליה) בחייבים ויתרות חובה
(1)	(1,150)	ירידה בספקים ונותני שירות אחרים
1,988	(1,878)	עליה (ירידה) בזכאים אחרים
213	(1,105)	עליה (ירידה) בעובדים ומוסדות בגין שכר
(1,668)	4,241	
		נספח ב' - פעולות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים
171	148	תרומות רכוש קבוע

הקָרן לְמורשת הַכּוֹתֵל הַמַּעֲרָבִי

בִּיאורִים לְדוֹחוֹת הַכִּסְפִּיִּים

בִּיאור 1 - כּלִּלִי

- א. הקָרן לְמורשת הַכּוֹתֵל הַמַּעֲרָבִי (ע"ר 580137594) (להלן - "הקָרן" או "העמותה") הוקמה בשנת תשמ"ח - 1988 והוכרה כעמותה ממשלתית על-ידי הייעוץ המשפטי לממשלה ביום 8 בספטמבר 2004. בין תפקידיה, כמוגדר בתקנונה, ביצוע עבודות פיתוח, שימור ואחזקה של הכותל המערבי בירושלים, הקמה ופיתוח של דרכי גישה לכותל, עריכת סיורים ועידוד ביקורים בכותל, והקמת מרכזי מידע, מרכזי מבקרים ומרכזים חינוכיים. בהחלטת ממשלה מספר 2925 מיום 19 בדצמבר 2004, העבירה הממשלה לידי הקָרן את האחריות לתחזוקת רחבת הכותל המערבי.
- ב. העמותה נרשמה כעמותה לפי חוק העמותות התש"ם - 1980 בחודש אוקטובר 1988. מספרה הרשום ברשם העמותות הוא 58-013759-4.
- ג. העמותה הינה עמותה ממשלתית הכפופה לחוק החברות הממשלתיות התשל"ה - 1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות. הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לחוזרי והנחיות רשות החברות הממשלתיות.
- ד. העמותה נרשמה כ"מוסד ללא כוונת רווח" לצורכי מס ערך מוסף.
- ה. העמותה קיבלה הכרה רשמית כ"מוסד ציבורי" לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודת מס הכנסה. אישור זה הינו בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2021 ומתחדש מידי 3 שנים על בסיס כללים וקריטריונים הקבועים בחוק.
- ו. ביום 26 בפברואר 2020 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל המיוצגת על ידי משרד ראש הממשלה (להלן - "המשרד") לבין הקָרן לתקופה שמיום 1 בינואר 2020 ועד ליום 31 בדצמבר 2020. על פי ההסכם, יעביר המשרד לקָרן סך של עד 35,443 אלפי ש"ח בגין התקציב השוטף לשנת 2020, בכפוף לחוק התקציב. במהלך שנת 2020 עודכן תקציבה השוטף של הקָרן - ראה ביאור 11.
- ביום 26 במאי 2015, התקבלה החלטת הממשלה מספר 35 על פיה, בהמשך להחלטות הממשלה מספר 2925 מיום 19 בדצמבר 2004, מספר 4569 מיום 11 בדצמבר 2005, מספר 2644 מיום 29 בנובמבר 2007, מספר 2467 מיום 21 בנובמבר 2010 ומספר 5301 מיום 26 בדצמבר 2012, ולאור סיומה של תוכנית החומש לשיפור, בינוי ועידוד ביקורים ברחבת הכותל המערבי (להלן - "תוכנית הפיתוח") לשנים 2011-2015, והצורך לאמץ תוכנית פיתוח חדשה נוכח הביקוש הגובר לפעילויות חינוכיות והגידול במספר המבקרים בכותל המערבי, תימשך תוכנית הפיתוח לתקופה של 5 שנים נוספות (2016-2020) (להלן: "תוכנית החומש") לשם ביצוע פעולות בינוי ופיתוח של רחבת הכותל המערבי ומנהרות הכותל, ובכלל זה חשיפה ושימור ממצאים ארכיאולוגיים, שדרוג תשתיות תחבורתיות וכן הרחבת פעילות חינוכית לתלמידים, לסטודנטים ולחיילים וכן נושאים נוספים כפי שיחולט.
- המסגרת התקציבית הכוללת של תוכנית הפיתוח היא 100 מיליון ש"ח בין השנים 2016-2020.
- בהמשך להחלטות הממשלה כאמור, ביום 15 בפברואר 2016 נחתם הסכם בין ממשלת ישראל המיוצגת על ידי המשרד ובין הקָרן, לפיו, הקָרן, כזרוע ביצוע של הממשלה בכל פעילויותיה, תהא אחראית על ביצוע פעולות לצורך יישום החלטות הממשלה באמצעות תוכניות לפיתוח, שיפור, בינוי וביקורים ברחבת הכותל ובסביבתו, הכוללות, בין השאר, פעולות חשיפה, שימור והנגשה לציבור של ממצאים ארכיאולוגיים, שדרוג תשתיות תחבורתיות, הרחבת פעילות חינוכית לתלמידים, לסטודנטים ולחיילים, וכן נושאים נוספים כפי שיחולט. הקָרן תבצע את העבודות בהתאם לתוכנית עבודה כללית רב שנתית לשנים 2016-2020, כמו כן הקָרן תגיש בתקופת ההסכם תוכנית עבודה פרטנית לכל אחת מהשנים שבהסכם זה.
- מסגרת התקציב לביצוע הסכם זה בין השנים 2016-2020 לא תעלה על סך 100 מיליון ש"ח, בחלקים שווים במהלך תקופת ההסכם קרי 20 מש"ח לשנה, בכפוף לסכום המאושר בחוק התקציב השנתי ובכפוף לקבלת התחייבויות המשרדים הממשלתיים ו/או העברת סכומי התקציב שאותם הם צריכים להעביר על פי החלטת הממשלה, וכמפורט בהסכם.
- ביום 28 במאי 2017, התקבלה החלטת ממשלה מספר 2680 לפיה תוגדל המסגרת התקציבית הכוללת של תוכנית החומש שנקבעה בהחלטת הממשלה בעניין תוכנית החומש, בסך 1 מש"ח נוספים לכל אחת מהשנים 2018 ו- 2019.
- בנוסף, על פי החלטת ממשלה מספר 4675 מיום 26 באוגוסט 2019, הוגדלה המסגרת התקציבית של תוכנית הפיתוח לשנת 2019 בסך 4 מש"ח נוספים, וכן אושר תקציב בסך 12 מש"ח לשנת 2020 לטובת מימון עבודות לחשיפת אבני המסעד של הכותל המערבי למרגלות קשת וילסון (הגשר הגדול). העברת התקציב תלויה באישור הגורמים הרלוונטיים.

הקרן למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי (המשך)

ז. (המשך)

ביום 6 בדצמבר 2020 התקבלה החלטת ממשלה מספר 617 בעניין הרחבה והארכה של תוכנית החומש לשדרוג תשתיות ולעידוד ביקורים ברחבת הכותל המערבי ותיקון החלטת ממשלה, לפיה בשל סיומה של תוכנית החומש לשנים 2016-2020, ובהיעדר תקציב מדינה, ואי היכולת לאישור תקציב חמש שנותי, במקביל לחשיבות הגדולה בהמשך עבודות הפיתוח המתבצעות בכותל המערבי, הוחלט להרחיב את היקף החלטת הממשלה לשנת 2020, וכן להאריך את תוכנית החומש לתקופה של שנה אחת נוספת (שנת 2021) לשם המשך ביצוע פעולות בינוי ופיתוח של רחבת הכותל ומנהרות הכותל, כמפורט בהחלטת הממשלה, וזאת על מנת שלא לפגוע בקידום הפיתוח של הכותל המערבי. בהתאם להחלטת הממשלה, הוגדלה המסגרת התקציבית של תוכנית החומש בסך 3.5 מ"ח לשנת 2020. כמו כן, הוארכה תוכנית הפיתוח לשנת 2021, המסגרת התקציבית לתוכנית הפיתוח לשנת 2021 הינו בסך 22.25 מ"ח.

ז. רישום זכויות בנכסים - לא נרשמו זכויות בנכסי המדינה הואיל והנכסים אינם בבעלותה של הקרן.

ח. בשנת 2005 נחתם הסכם בין החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ (להלן - "החברה לשיקום ולפיתוח") ובין הקרן על פיו החכירה החברה לשיקום ולפיתוח לקרן בחכירת משנה חלק מרחבת הכותל המערבי ללא תמורה לשם הקמת מבנה ציבורי. היועץ המשפטי לממשלה קבע בכתבו מיום 18 בינואר 2005 כי החברה לשיקום ולפיתוח רשאית להחכיר לקרן את המגרש ללא תמורה וללא הליכי מכרז.

ט. השפעת התפרצות נגיף הקורונה (COVID-19) על פעילותה של הקרן בשנת 2020

ביום 11 במרץ, 2020, ארגון הבריאות העולמי הכריז על התפרצות נגיף הקורונה כמגיפה עולמית. מגיפה זו הביאה, מתחילת שנת 2020 לירידה בהיקפי הפעילות הכלכלית באזורים רבים בעולם.

בשל הירידה בכמות המתפללים והמבקרים חלה ירידה בהכנסותיה העצמיות של הקרן, לרבות תרומות, וכן בהקצבות לפעילויות, וכן בעלות הפעילויות.

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

להלן עיקרי המדיניות החשבונאית אשר יושמו בעריכת הדוחות הכספיים:

א. הגדרות:

העמותה - הקרן למורשת הכותל המערבי, עמותה רשומה.

צדדים קשורים - כמשמעותם בגילוי דעת 29 של לשכת רואי החשבון בישראל.

מדד - מדד המחירים לצרכן, כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

דולר - דולר של ארה"ב.

ב. הדוחות הכספיים של העמותה ערוכים על פי כללי החשבונאות והדיווח הכספי החלים על מלכ"רים בהתאם לגילוי דעת מספר 69 של לשכת רואי חשבון בישראל ולתקן מספר 5 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות ובהתאם להנחיות הדיווח של הו"ת בשינויים המחויבים.

וכן, החל מתקופה המתחילה ביום 1 באוקטובר 2014, על פי תקן 36 "תיקון גילוי דעת מספר 69 בדבר כללי חשבונאות ודיווח כספי על ידי מלכ"רים ותקן חשבונאות מספר 5 בדבר תיקונים והבהרות לגילוי דעת מספר 69".

חלק מההשקעות בפיתוח מתבצעות על ידי גופים אחרים. להשקעות אלו לא ניתן גילוי דוחות הכספיים מאחר והן מבוצעות במימון ישיר של אותם גופים וכפופות להחלטתם (ראה נספח לדוחות הכספיים).

הקרן למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. שימוש באומדנים והערכות:

כללי חשבונאות מקובלים מחייבים את ההנהלה להשתמש באומדנים או בהערכות לגבי עסקאות או עניינים אשר השפעותיהם הסופיות על הדוחות הכספיים אינן ניתנות לקביעה מדויקת בעת הכנת הדוחות הכספיים. אף שאומדנים או הערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת, השפעותיהן הסופיות של העסקאות או העניינים האמורים עשויים להיות שונות מהאומדנים או מההערכות שנעשו לגביהם.

ד. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות:

העמותה רושמת את הכנסותיה ואת הוצאותיה על בסיס מצטבר.

ה. השפעת הירידה בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי:

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים, על בסיס המוסכמה של העלות ההיסטורית. מידע בדבר השפעת השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי על הדוחות הכספיים בהתאם לכללים שנקבעו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל ובהתאם לתקן מספר 12 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, לא נכלל בדוחות כספיים אלה.

ו. מזומנים ושווי המזומנים:

כשווי מזומנים נחשבות השקעות שנזילותן גבוהה הכוללות בין היתר פיקדונות לזמן קצר שהופקדו בבנקים ושהתקופה עד למועד מימושם בעת ההשקעה בהם לא עלתה על שלושה חודשים.

ז. רכוש קבוע:

(1) רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לשימוש בייצור או בהספקת סחורות או שירותים, או להשכרה לאחרים אשר חזוי שישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת.

העמותה מציגה את פריטי הרכוש הקבוע שלה באופן הבא: פריטי רכוש קבוע מוצגים במאזן לפי עלותם בניכוי פחת שנצבר, ובניכוי הפסדים מירידת ערך שנצברו.

העלות כוללת את עלות הרכישה של הנכס וכן עלויות שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו באופן שהתכוונה אליו ההנהלה.

(2) הפחתת הרכוש הקבוע מבוצעת לפי שיטת הקו הישר על פני אורך החיים השימושיים הצפויים של הנכסים.

שיעורי הפחתה השנתיים הינם:

% -----	
15-33	מחשבים ותוכנה
10	מכונות וציוד
7-15	ריהוט וציוד משרדי
על פני תקופת השכירות	שיפורים במושכר
15	כלי רכב
15	תשמישי קדושה וספרי קודש
0	קררקע
0	ספרי תורה, מגילות, פריטי אומנות

הקדן למירשת הכותל המערבי

ביאור: לדוחות הכספיים

ביאור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ח. התחייבות בשל סיום יחסי עובד – מעביד (הטבות בשל פיצויי פרישה):

על פי תקן חשבונות 39 – "הטבות עובד" (להלן – "התקן") העמותה בחרה לטפל בהטבות בגין פיצויי פרישה בהתאם למודל הסגירה. בהתאם למודל הסגירה, העמותה מודדת את ההתחייבות נטו בגין פיצויי פרישה עבור מחויבויותיה להטבות בגין פיצויי פרישה בסכום נטו של הסכומים הבאים:

א. החבות של העמותה לשלם הטבות בגין פיצויי פרישה תחת ההנחה שבמועד הדיווח כל העובדים יפרשו בתנאים שיזכו אותם בפיצויים, בניכוי

ב. ערכי הפדיון של נכסי התכנית שמהם המחויבות צריכה להיות מסולקת במישרין.

תפיטוריהם, או סכומים שמגיעים להם על פי הסכמים חוזיים או אחרים עם העובדים או נציגיהם בעת פרישה מרצון או אשר עומדים בהגדרה של הטבות בגין פיצויי פרישה.

במקרים בהם ערך הפדיון של נכסי התכנית עולים על חבות של העמותה, העמותה תציג בדוח על המצב הכספי נכס רק במידה שבה התשלום מראש יביא להקטנה בתשלומים העתידיים או להחזר כספי.

שינוי נטו בהתחייבות נטו בגין פיצויי פרישה במהלך התקופה, למעט שינוי שניתן לייחסו להטבות ששולמו לעובדים במהלך התקופה או להפקדות המעביד, יוכר במלואו ברווח או הפסד, אלא אם תקן אחר דורש שהעלות תוכר כחלק מהעלות של הנכס כגון מלאי או רכוש קבוע.

ט. נכסים נטו:

נכסים נטו מוצגים בהתאם להוראות גילוי דעת מס' 69 של לשכת רואי חשבון בישראל והוראות תקן מספר 5 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות.

י. שערי החליפין ובסיס ההצמדה:

(1) נכסים והתחייבויות במטבע חוץ, או הצמודים לו, נכללו לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על ידי בנק ישראל והיו תקפים ליום המאזן.

(2) נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן נכללו לפי המדד המתאים לגבי כל נכס או התחייבות.

(3) להלן נתונים על שער החליפין של הדולר:

שיעור השינוי		שער חליפין של הדולר	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2019	2020	2019	2020
%	%	שקל חדש	שקל חדש

(7.79) (5.96) 3.456 3.25 דולר ארה"ב

(4) להלן נתונים בדבר מדד המחירים לצרכן:

שיעור השינוי		מדד המחירים לצרכן	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר	
2019	2020	2019	2020
%	%	נקודות	נקודות

(0.60) (0.69) 101.81 101.101 מדד "בגין"

(0.30) (0.60) 101.81 101.202 מדד "ידוע"

(5) הפרשי שער והצמדה נזקפים לדוח על הפעילויות עם התהוותם.

הקרו למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 3 - א. מזומנים ושוי מזומנים

<u>ליום 31 בדצמבר</u>		
<u>2019</u>	<u>2020</u>	
<u>אלפי ש"ח</u>	<u>אלפי ש"ח</u>	
11,308	10,836	מזומנים בבנקים בשקלים
-	3	מזומנים בבנקים במט"ח
13	12	קופות
<u>11,321</u>	<u>10,851</u>	

ב. פקדונות לזמן קצר

<u>ליום 31 בדצמבר</u>		
<u>2019</u>	<u>2020</u>	<u>שיעור הריבית</u>
<u>אלפי ש"ח</u>	<u>אלפי ש"ח</u>	<u>%</u>
3,550	3,598	0.2

פקדונות לזמן קצר (*)

(*) יתרת הפקדון מיועד לכיסוי חוב, ראה ביאור 8 (ב). אתשקד כוללת היתרה סך 3,534 אלפי ש"ח המיועדים לכיסוי החוב.

ביאור 4 - חייבים ויתרות חובה

<u>ליום 31 בדצמבר</u>		
<u>2019</u>	<u>2020</u>	
<u>אלפי ש"ח</u>	<u>אלפי ש"ח</u>	
35	5,235	הכנסות לקבל בגין תקציב פיתוח (*)
3,847	-	הכנסות לקבל פרויקטים חינוכיים (*)
2,367	1,007	הכנסות לקבל בגין הדרכה, סיורים ואחרים
620	19	הכנסות לקבל בגין תרומות והקצבות לפרוייקטים
855	-	הכנסות לקבל בגין קופות צדקה
702	111	חברות כרטיסי אשראי
3,260	363	מקדמות לספקים
840	440	הוצאות מראש
10	86	אחרים
<u>12,536</u>	<u>7,261</u>	

(*) יתרת הכנסות לקבל בגין תקציב פיתוח הינה בגין יתרה לקבל ממשרדי הממשלה. אשתקד, יתרת הכנסות לקבל בגין פרויקטים חינוכיים הינה בגין יתרה לקבל ממשרדי הממשלה.

הקרו למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 5 - רכוש קבוע, נטו

א. ההרכב:

סך הכל אלפי ש"ח	אוסף פריטי אומנות אלפי ש"ח	מבנה אלפי ש"ח	קרקע אלפי ש"ח	ספרי תורה מגילות וספרי קודש אלפי ש"ח	שיפורים במושגר אלפי ש"ח	כלי רכב אלפי ש"ח	מכונות ריהוט וציוד אלפי ש"ח	מחשבים ותוכנה אלפי ש"ח	עלות	
91,168	1,684	43,771	1,850	18,315	2,164	27	16,374	6,983	יתרה לתחילת השנה	
21,043	-	18,419	-	148	436	-	1,435	605	תוספות במהלך השנה	
112,211	1,684	62,190	1,850	18,463	2,600	27	17,809	7,588	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	
14,656	-	-	-	306	933	16	9,072	4,329	פחות שנצבר	
2,695	-	-	-	15	233	4	1,231	1,212	יתרה לתחילת השנה	
17,351	-	-	-	321	1,166	20	10,303	5,541	תוספות במהלך השנה	
94,860	1,684	62,190	1,850	18,142	1,434	7	7,506	2,047	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2020
76,512	1,684	43,771	1,850	18,009	1,231	11	7,302	2,654	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2019

ב. ליום 31 בדצמבר 2020, לעמותה ספרי תורה ומגילות, פרוכות וספרי קודש, ריהוט וציוד ברחבת הכותל וכן אוסף פריטי אומנות הרשומים בעלות מופחתת בסך של כ- 21,193 אלפי ש"ח, אשר התקבלו בתרומה ונרשמו בהתאם לשווי הנאות שלהם במועד קבלתם, כפי שהוערכו על ידי העמותה.

ג. יתרת הקרקע הינה בגין הכרה בשטח מקרקעין שהתקבל במתנה ונרשם בהתאם לשווי הנאות למועד קבלתו.

ד. המבנה בשטח כאמור בסעיף 1 ח.

הקרן למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 6 - ספקים ונותני שירות אחרים

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
11,758	9,041
5,528	7,324
266	37
<u>17,552</u>	<u>16,402</u>

חובות פתוחים
הוצאות שנצברו
המחאות לפירעון

ביאור 7 - עובדים ומוסדות בגין שכר

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
1,704	966
1,315	955
1,456	1,449
<u>4,475</u>	<u>3,370</u>

עובדים
מוסדות
הפרשה לחופשה

ביאור 8 - זכאים אחרים ויתרות זכות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
3,534	3,590
3,127	1,983
1,284	494
<u>7,945</u>	<u>6,067</u>

בגין עבודות פיתוח – ראה ב'
הכנסות מראש
זכאים אחרים – ראה ג'

ב. בשנת 2013 הכירה הקרן בחוב בגין השקעות בפיתוח שבוצעו בין השנים 2002 - 2005 באולם אוהל יצחק (שטח C). החוב הינו בגין עבודות חפירה, חשיפה, תימוך וחפירה ארכיאולוגית.

נכון ליום 31 בדצמבר 2020, יתרת פקדון בתאגיד בנקאי בסך של 3,590 אלפי ש"ח, מיועדת לכיסוי החוב- ראה ביאור 3 (ב).

ג. היתרה כוללת בעיקרה סכומים שנאספו מקופות הצדקה ברחבת הכותל המערבי במט"ח, והועברו בראשית השנה העוקבת למשרד לשירותי דת בהתאם לנוהל הצבת כספי קופות הצדקה במקומות הקדושים.

הקרון למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 9 - התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1,052	1,487	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד
(733)	(756)	בניכוי יעודה
319	731	

התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד מכסה במלואה את ההתחייבויות של העמותה לתאריך המאזן, למעט התחייבויות שכוסו על ידי תשלום לפוליסות ביטוח מתאימות לתוכניות פנסיה. ההתחייבויות מחושבות על בסיס שכרם האחרון של העובדים ותקופת עבודתם.

היעודה שהופקדה בקופה לפיצויים כוללת רווחים שנצברו.

כספי היעודה ניתנים למשיכה בכפוף למילוי ההתחייבויות שנקבעו בחוק לפיצויי פרישה ופיטורים, התשכ"ג - 1963.

הכספים ששולמו לפוליסות ביטוח / קרנות פנסיה וההתחייבויות שהם מכסים אינם מוצגים בדוחות הכספיים מאחר והם אינם בשליטתה ובניהולה של העמותה.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות וערבבויות

א. התחייבויות תלויות

1. כנגד הקרון ואחרים, הוגשה תביעה משפטית בסך של 150 אלפי ש"ח בגין הפרת חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות ציבוריים.
הנהלת הקרון, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, סבורה כי סיכויי התביעה כנגד הקרון אינם מוערכים כגבוהים, ולפיכך לא כללה בספריה הפרשה בגין התביעה כאמור.
2. כנגד הקרון ואחרים, הוגשה תביעה לפיצוי בסך כ- 138 אלפי ש"ח בגין טענה להפליה בעת בידוק בטחוני בכניסה לרחבת הכותל המערבי. הנהלת הקרון, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, אינה יכולה להעריך בשלב זה את סיכוייה של התביעה להתקבל, ולפיכך לא כללה בספריה הפרשה בגין התביעה כאמור.
3. כנגד הקרון הוגשה תביעה ע"י עובד לשעבר בסך כ- 88 אלפי ש"ח. הקרון, בהסתמך על חוות דעת יועציה המשפטיים, כללה בספריה הפרשה לכיסוי חשיפתה האפשרית בגין התביעה כאמור.
4. כנגד הקרון ואחרים תלויה ועומדת תביעה בקשר עם מותו של מבקר, וזאת בטענה לאחריותה של הקרון כפועלת בשטח בו התרחש האירוע. במסגרת התביעה הגישה המדינה הודעת צד ג' כנגד הקרון. הקרון העבירה את הטיפול בתביעה הנ"ל לחברת הביטוח אשר מכסה את ההתחייבויות הנובעות מהתביעה כאמור, למעט השתתפות עצמית של הקרון בסכומים שאינם מהותיים.
5. כנגד הקרון תלויות ועומדות מספר תביעות שהוגשו על ידי מבקרים שנפגעו במהלך ביקורם באתרי הקרון. הקרון העבירה את הטיפול בתביעות הנ"ל לחברת הביטוח אשר מכסה את ההתחייבויות הנובעות מהתביעות כאמור, למעט השתתפות עצמית של הקרון בסכומים שאינם מהותיים.

ב. ערבבויות

נכון ליום 31 בדצמבר 2020, לקרון ערבבויות בנקאיות בסך כולל של כ-107 אלפי ש"ח שניתנו לספקים ולנותי שירותים אחרים.

הקרו למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 11 - מחזור הפעילויות

א. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
41,774	42,540	הקצבות משרדי ממשלה – ראה ב'
5,798	7,510	הקצבות לעבודות פיתוח ובינוי – ראה ג'
15,027	5,375	הכנסות מפרויקטים חינוכיים – ראה ב'
14,689	2,974	הכנסות בגין הדרכה וסיוורים תרומות
4,026	758	
3,000	1,344	הקצבות בגין הדרכה וסיוורים לחיילים – ראה ג'
2,000	1,000	הקצבות בגין הדרכה וסיוורים לתלמידים – ראה ג'
642	695	הכנסות מתרומות לבינוי ופיתוח
1,735	394	הכנסות מבדק בית- קופות צדקה
82	55	הכנסות אחרות
88,773	62,645	

ב. הקצבות משרדי ממשלה- הכנסות ממשרד ראש הממשלה לתקצוב שוטף של הקרו. ראה גם ביאור 1 (i).

בסעיף הכנסות מפרויקטים חינוכיים נכללו הקצבות משרדי ממשלה בגין פרויקט סטודנטים והבאת אזרחים ותיקים, פרויקט הכנה לבר מצוה ארצי, ופרויקט הסברה בכותל המערבי בסך כולל של כ- 4,377 אלפי ש"ח ובסך של כ- 10,785 אלפי ש"ח בשנים 2020 ו- 2019 בהתאמה. אשתקד, כוללת היתרה גם הקצבה בגין תכנים במדיה בסך 1,576 אלפי ש"ח.

ג. הקצבות לעבודות פיתוח ובינוי והקצבות בגין הדרכה וסיוורים לחיילים ולתלמידים- ראה גם ביאור 1 (i).

הקצבות ממשלה לעבודות בינוי בגין נכסים שהוכרו כרכוש קבוע בסך 15,635 אלפי ש"ח ו- 13,145 אלפי ש"ח בשנים 2020 ו- 2019 בהתאמה, נזקפו לנכסים נטו/ רכוש קבוע.

הקרו למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 12 - עלות הפעילויות

א. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
26,950	27,093
5,564	8,553
31,592	12,585
10,360	2,891
1,563	1,332
1,529	675
955	794
2,123	2,324
80,636	56,247

אחזקה ושימור רחבת הכותל
עבודות פיתוח - ראה ב' להלן
פרויקטים חינוכיים וספורים - ראה ג' להלן
אחזקת אתרי מנהרות הכותל
מדיה
היסעים
בטיחות
פחת

ב. עבודות פיתוח:

ההרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
4,071	6,814
295	636
642	434
262	483
77	-
217	186
5,564	8,553

מנהרות הכותל המערבי - תימוך, שיקום, חשיפה ובינוי
שיפור תשתיות ברחבת הכותל
אולם גדול
מהנדסים
הגדלת מתח חשמל ובניית חדר חשמל
ביטוח עבודות קבלניות

(*) עלויות בינוי בית מורשת הכותל המערבי נזקפו לנכסים נטו/ רכוש קבוע - ראה ביאור 5.

הקרו למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 12 - עלות הפעילויות (המשך)

ג. פרויקטים חינוכיים וסיורים:

הרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,785	1,255	הדרכה במנהרות
4,794	1,339	חיילים
2,251	1,026	תלמידים
7,157	1,925	סטודנטים
2,594	2,190	תפעול אגף החינוך
1,394	1,014	בר מצוה בכותל
3,858	2,116	פרוייקטים חינוכיים בר מצוה
2,092	665	סיורים לקהל הרחב
737	481	בר מצוה לניצולי שואה ואזרחים ותיקים
328	341	פרוייקט תהילים
224	108	שיווק וקידום אתרי תיירות
497	58	בר מצוה לילדי רווחה ויתומי צה"ל
1,656	-	תכנית מדיה
103	-	מחקרי הערכה לתוכניות חינוכיות
122	67	פרוייקטים חינוכיים שונים והוצאות אחרות
31,592	12,585	

ביאור 13 - הוצאות הנהלה וכלליות

א. הרכב:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
3,422	3,578	שכר ונלוות
852	396	יחסי ציבור ופרסומים
878	1,071	שירותים מקצועיים והוצאות משפטיות
473	415	דואר ותקשורת
373	371	פחת
305	246	דוברות ותקשורת
231	198	משרדיות
241	271	אחזקת מחשב
139	135	שכירות משרדים
133	54	אחזקת רכב
111	2	מסים ואגרות
120	79	ביטוחים
39	13	השתלמויות וספרות מקצועית
332	54	אחרות
7,649	6,883	

הקבן למורשת הכותל המערבי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 13 - הוצאות הנהלה וכלליות (המשך)

ב. גילוי לעניין תגמולים:

גילוי לעניין תגמולים לחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ביותר ושכר ונושאי המשרה הבכירה, כפי שהוכרו בדוחות הכספיים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2020:

תגמולים בעבור שירותים שכר שנתי ברוטו אלפי ש"ח	פרטי מקבל התגמול	
	היקף משרה	תפקיד
515	מלאה	מנכ"ל
407	מלאה	משנה למנכ"ל
325	מלאה	מנהל אגף בינוי
296	מלאה	מנהל אגף חינוך
241	מלאה	מנהל אגף תפעול

תנאים לסיום ההתקשרות- כמפורט בביאור 9 לדוחות הכספיים

ביאור 14 - הוצאות מימון, נטו

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2019	2020
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח
62	39
341	199
(6)	62
397	300

הוצאות ריבית, נטו
עמלות בנק וכרטיסי אשראי
הפרשי שער ואחרות נטו

הקָרן למוֹרשת הַכּוֹתֵל הַמַּעֲרָבִי
בִּיאורִים לְדוֹחוֹת הַכִּסְפִּיִּים

בִּיאור 15 - צדדים קשורים

א. החברה לשיקום ולפיתוח הרובע היהודי בעיר העתיקה בירושלים בע"מ וכן החברה לפיתוח מזרח ירושלים בע"מ הינן חברות ממשלתיות. הקרן שוכרת את משרדיה מהחברה לשיקום ולפיתוח וכן פעלה לפיתוח אתרים והקמת מרכז המבקרים שרשרת הדורות בשיתוף עימה. כיום שוכרת הקרן את מרכז המבקרים מהחברה לשיקום ולפיתוח ובתמורה לכך מעבירה דמי שכירות בשיעור של 6% מהכנסות מרכז המבקרים. בנוסף, הקרן מספקת שירותי הדרכה לחברה לשיקום ולפיתוח.

כמו כן הקרן התקשרה עם החברה לפיתוח מזרח ירושלים לביצוע פרויקט היסעים.

ב. יתרות עם צדדים קשורים:

ליום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10	7	חייבים ויתרות חובה
40	1	ספקים ונותני שירותים

ג. להלן פרטים על עסקאות עם צדדים קשורים:

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2019	2020	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
698	-	הוצאות (הכנסות) היסעים
77	-	הוצאות הדרכה וסיורים
28	1	אחזקת אתר מרכז מבקרים
106	89	שכירות משרדים
15	15	חניה

ד. יתרות ותנועות עם ממשלת ישראל, נכללות בביאורים 4 ו-11.

הקרון למורשת הכותל המערבי

ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 16 - מכשירים פיננסיים

א. מטרות ומדיניות ניהול סיכונים:

פעילויות העמותה חושפות אותה לסיכונים הקשורים למכשירים פיננסיים שונים, כגון: סיכוני שוק (לרבות סיכון מטבע וסיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית) וסיכון אשראי. תוכנית ניהול הסיכונים הכוללת של העמותה מתמקדת בפעולות לצמצום למינימום של השפעות שליליות אפשריות על הביצועים הפיננסיים של העמותה. ניהול הסיכונים מבוצע בהתאם להנחיות הנהלת העמותה.

(1) סיכוני שוק:

סיכון מטבע

לעמותה מכשירים פיננסיים (בעיקר מזומנים ופקדונות בבנקים) הנקובים בדולר ארה"ב. על כן, חשופה העמותה לסיכון מטבע כתוצאה משינויים בשער חליפין של הדולר.

סיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית

לעמותה השקעות במכשירים פיננסיים הנושאים ריבית משתנה. לעמותה קיימת חשיפה לסיכון בגין שינוי בשווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הנ"ל כתוצאה משינוי בשיעורי ריבית השוק.

(2) סיכוני אשראי:

מזומנים ופקדונות של העמותה מופקדים בתאגידים בנקאיים מוכרים ולפיכך הנהלת העמותה אינה צופה סיכוני אשראי מהותיים בגינם.

הכנסות העמותה הינן מהקצבות משרדי ממשלה, מתרומות ומהכנסות בגין סיוורים באתרי הכותל המערבי. בשל כך, הנהלת העמותה אינה צופה סיכוני אשראי מהותיים בגין הכנסותיה.

ב. שווי הוגן:

המכשירים הפיננסיים של העמותה כוללים מזומנים ושווי מזומנים ופקדונות בתאגידים בנקאיים, לקוחות וחייבים אחרים, ספקים ונותני שירותים אחרים, זכאים ויתרות זכות. בשל אופיים של המכשירים הפיננסיים האמורים שוויים הנאות זהה או קרוב, לערך בו הם מוצגים בדוחות הכספיים.

הקרן למורשת הכותל המערבי
ביאורים לדוחות הכספיים

ביאור 16 - מכשירים פיננסיים (המשך)

מאזן הצמדה של יתרות כספיות ליום 31 בדצמבר 2020 (באלפי ש"ח):

סך הכל	צמוד לדולר	לא צמוד		
		ללא ריבית	נושא ריבית	
10,851	3	10,848	-	מזומנים ושווי מזומנים
3,598	-	-	3,598	פקדונות לזמן קצר
6,897	-	6,897	-	חייבים ויתרות חובה
(16,402)	-	(16,402)	-	ספקים ונותני שרות אחרים
(1,921)	-	(1,921)	-	עובדים ומוסדות בגין שכר
(4,084)	-	(4,084)	-	זכאים אחרים
(731)		(731)		התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
(1,792)	3	(5,393)	3,598	עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות (התחייבויות על נכסים)

מאזן הצמדה של יתרות כספיות ליום 31 בדצמבר 2019 (באלפי ש"ח):

סך הכל	צמוד לדולר	לא צמוד		
		ללא ריבית	נושא ריבית	
11,321	-	11,321	-	מזומנים ושווי מזומנים
3,550	-	-	3,550	פקדונות לזמן קצר
8,435	-	8,435	-	חייבים ויתרות חובה
(17,552)	-	(17,552)	-	ספקים ונותני שרות אחרים
(3,019)	-	(3,019)	-	עובדים ומוסדות בגין שכר
(4,817)	-	(4,817)	-	זכאים אחרים
(319)	-	(319)	-	התחייבויות בשל סיום יחסי עובד-מעביד, נטו
(2,401)	-	(5,951)	3,550	עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות (התחייבויות על נכסים)

נספח

ריכוז השקעות בפרויקטים לשנים 1989-2020 באלפי ש"ח

מדרג סוף שנה ⁽²⁾	השקעות הידירים				השקעות בפיטוח ופרויקטים אחרים				השנה	
	סה"כ משוער ⁽¹⁾	סה"כ	יחסי ציבור והסברה	ביצוע פיטוח ופרויקטים אחרים	סה"כ ביצוע משוער ⁽¹⁾	סה"כ ביצוע	ביצוע ע"י פיטוח	ביצוע ע"י הידירים		קצוץ פיטוח ע"י הקצוץ
149.9	-	-	-	-	692	192	-	-	192	1989
176.3	-	-	-	-	4,498	1,468	-	-	1,468	1990
208.1	-	-	-	-	657	253	-	-	253	1991
227.6	-	-	-	-	439	185	-	-	185	1992
253.2	546	256	5	251	6,731	3,155	-	251	2,904	1993
289.79	1,773	951	40	911	1,892	1,015	-	911	104	1994
313.28	2,400	1,392	87	1,305	2,431	1,410	-	1,305	105	1995
346.45	1,989	1,276	271	1,005	2,158	1,384	279	1,005	100	1996
370.66	1,182	811	184	627	2,203	1,512	885	627	-	1997
402.61	1,599	1,192	147	1,045	7,594	5,660	4,615	1,045	-	1998
408.02	2,821	2,131	437	1,694	9,699	7,326	4,136	1,694	1,496	1999
408.02	2,767	2,090	285	1,805	6,050	4,570	674	1,805	2,091	2000
413.77	2,277	1,744	237	1,507	4,285	3,282	1,048	1,507	727	2001
440.65	2,400	1,958	259	1,699	6,818	5,562	2,624	1,699	1,239	2002
432.34	3,405	2,725	388	2,337	14,854	11,889	2,754	2,337	6,798	2003
437.56	3,537	2,865	330	2,535	12,532	10,152	1,522	2,535	6,095	2004
448	9,239	7,663	841	6,822	13,854	11,490	832	6,822	3,836	2005
447.56	19,792	16,399	859	15,540	28,226	23,387	76	15,540	7,771	2006
462.77	12,757	10,929	716	10,213	35,299	30,242	-	10,213	20,029	2007
480.37	27,836	24,778	1,152	23,626	42,708	38,016	-	23,626	14,390	2008
499.18	12,570	11,616	1,029	10,587	21,625	19,984	-	10,587	9,397	2009
512.46	9,208	8,736	1,045	7,691	20,445	19,397	-	7,691	11,706	2010
523.59	7,093	6,875	1,097	5,778	22,319	21,634	-	5,778	15,856	2011
532.14	9,020	8,886	834	8,052	26,813	26,415	-	8,052	18,363	2012
541.81	15,736	15,784	618	15,166	40,102	40,224	-	15,166	25,058	2013
540.75	16,703	16,721	675	16,046	46,170	46,220	-	16,046	30,174	2014
535.36	16,523	16,376	550	15,826	37,667	37,332	-	15,826	21,506	2015
534.27	13,566	13,418	408	13,010	37,541	37,132	-	13,010	24,122	2016
536.41	25,990	25,810	339	25,471	51,488	51,131	-	25,471	25,660	2017
540.69	17,211	17,228	457	16,771	42,379	42,421	-	17,228	25,193	2018
543.94	11,798	11,881	351	11,530	30,864	31,080	-	11,881	19,199	2019
	⁽³⁾ 20,653	⁽³⁾ 20,653	⁽³⁾ 164	⁽³⁾ 20,489	47,625	47,625	-	20,653	26,972	2020
	272,391	253,144	13,805	239,339	628,658	582,745	19,445	240,311	322,989	סה"כ

(1) שוער דלקות: מדרג דצמבר 2020 היה הקובע. מדרג חדש דצמבר של שנת הכספים היה מדרג הבסיס.

(2) מדרג המחירים לצרכן לפי ממוצע 1987.

(3) נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים, טרם נחתמו הדוחות הכספיים של "ידידי הקרן למורשת הכותל המערבי" לשנת 2020. הנתונים לשנה זו נלקחו מתוך מאזן בוחן בלתי מבוקר של העמותה הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2020.

נתוני ההשקעה שבוצעה על ידי "החברה לפיתוח מזרח ים בע"מ" מתבססים על נתונים בלתי מבוקרים שנמסרו על ידי החברה.